

REFERAT |KRS| Kulturstyret (2015-2019) d. 29-08-2018

Mødedato Onsdag d. 29. august 2018 kl. 17:00

Mødested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Program for møtet 29.08.18.....	3
Godkjenning av protokoll fra kulturstyrets møte 21.06.18.....	6
Vurdering av den økonomiske situasjonen ved Aladdin kulturhus.....	8
Nye tilskuddsordninger i kultursektoren.....	12
Svar på verbalvedtak om disponering av idrettsanlegg.....	16

Punkt 64/18: Program for møtet 29.08.18

Kristiansand, 22.08.2018

MØTEINNKALLING TIL KULTURSTYRET

Dato: 29.08.2018 kl. 17.00

NB! Oppmøtested Kongensgate 2

Sted: Formannskapssalen, Rådhuset

Innkalling gjelder bare medlemmer. Varamedlemmer møter etter særskilt innkalling.

Forfall meldes snarest til Maren Svenning, tlf. 905 818 32.

Program for møtet:

Kl. 17.00 – 17.45

Omvisning på Teateret, Kongens gate 2

ved daglig leder Kjetil Nordhus

Fra kl. 18.00 i formannskapssalen på Rådhuset

Kl. 18.00 – 18.10

Valg av representant til innstillingskomité for toppidrettsstipend
jf. kulturstyrets behandling av sak 48/18 i møtet 21. juni.

Kl. 18.10 – 18.20

Orienteringer fra kulturdirektøren

Kl. 18.20 –

Behandling av sakskartet

SAKSKART			
65/18	201800019-37	<u>Kulturstyresak:</u> Godkjenning av protokoll fra kulturstyrets møte 21.06.18	
66/18	201804643-13	<u>Kulturstyresak:</u> Vurdering av den økonomiske situasjonen ved Aladdin kulturhus	
67/18	201809638-1	<u>Kulturstyresak:</u> Nye tilskuddsordninger i kultursektoren	
68/18	201700063-34	<u>Formannskapssak:</u> Svar på verbalvedtak om disponering av idrettsanlegg	

Terje Næss
Leder i utvalg

(sign.)

Punkt 65/18: Godkjenning av protokoll fra kulturstyrets møte 21.06.18

Bilag

Protokoll Kulturstyret 21.06.2018

Dato 20. august 2018
Saksnr.: 201800019-37
Saksbehandler Maren Svenning

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
29.08.2018

Godkjenning av protokoll fra kulturstyrets møte 21.06.18

Forslag til vedtak

[Kulturstyret godkjenner protokoll av 21.06.18](#)

Stein Tore Sorthe
Kulturdirektør

Maren Svenning
Utvalgssekretær

Vedlegg:
Kulturstyrets protokoll av 21.06.18

Punkt 66/18: Vurdering av den økonomiske situasjonen ved Aladdin kulturhus

Dato 22. august 2018
Saksnr.: 201804643-13
Saksbehandler Rune Rokseth

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
29.08.2018

Vurdering av den økonomiske situasjonen ved Aladdin kulturhus.

I forbindelse med behandlingen av driftsdelen av 1. tertialrapport ble det i bystyret 20.6.2018 (sak 76/18) vedtatt følgende tilleggspunkt:

«Bystyret ber om en ny sak som belyser den økonomiske situasjonen til Aladdin og legge den frem for kulturstyret før behandling ved neste tertial.»

I saksutredningen til tertialrapporten var den økonomiske situasjonen for Aladdin kulturhus omtalt slik:

Behov for driftstilskudd til Aladdin kulturhus

Prøveperioden på fem år er over og det er nå inngått en langsiktig leieavtale. Virksomheten på huset har klart seg uten kommunalt driftstilskudd, men nå har huseier omsider reparert ventilasjonsanlegget, og dette påfører brukerne en merkostnad i form av økte strømregninger på 150 000 kr. I årets fire første måneder ligger strømregningene i gjennomsnitt kr 12 000 over tilsvarende periode i 2017, per måned. Utgiftsøkningen følger aktivitetsnivået (behovet for utskifting av luft), og vil ikke bli nevneverdig lavere i sommermånedene.

Dette er ikke prioritert innenfor kultursektorens budsjett og rådmannen har heller ikke funnet rom for å øke budsjettrammen til dette formålet.

Bakgrunn

Etter vedtak i formannskapet 13.6.2012 har aktører i Aladdin hatt en avtale med Kristiansand kommune om leie av lokalene der i fem år. Bygget har huset et betydelig antall kulturaktører, blant andre SØRF, Cinemateket, Forfattersentrum Sørlandet, Sørnorsk filmsenter og Barnefilmfestivalen, samt en rekke tilstelninger og arrangementer. I tillegg til kontorplasser hadde huset i 2017 cirka 350 utleiedøgn til kulturaktører i de to salene, samt i foajeen. Dette var både publikumsrettede og produksjonsrettede arrangementer. I tillegg er det noe utleie av lager og kjellerlokaler. Det nyetablerte kompetansesenteret Scenkunst Sør har kommet til som bruker av Blå sal til scenekunstproduksjoner.

Lokalene var ved overtakelse ikke spesielt godt vedlikeholdt, og det har i femårsperioden 2013-2017 vært utfordringer med vanninntrenging, dårlige vinduer og manglende lufttilgang på grunn av avstengt ventilasjonsanlegg. Som huseier har Kristiansand Eiendom (KE) etter hvert bidratt med det de kan innenfor sine rammebetingelser.

Leieavtalen mellom Aladdin Drift SA og KE ble forlenget for 10 nye år fra og med 2018. I løpet av vinteren 2017-2018 har ventilasjonsanlegget blitt rehabilitert av huseier og igangsatt med nødvendig manuell overstyring for å spare strøm.

Økonomi

Kulturdirektøren mottok på nyåret 2018 en henvendelse fra Aladdin om alarmerende merkostnader på strøm som følge av at ventilasjonsanlegget er satt i drift. Det foreligger nå fakturaer på strømmen som innebærer merkostnader i størrelsesorden kr 12-15 000 per måned hittil i 2018. I tillegg kan strømutfgiftene øke ytterligere i takt med økt aktivitet, spesielt i de to salene i bygget. Dette innebærer en årlig total merkostnad på inntil kr 200 000 for Aladdin Drift. Det totale driftsbudsjettet for huset er på 1 mill. kr og merkostnaden er derfor av en betydelig størrelse.

Aladdin Drift betaler en husleie til kommunen på kr 410 000 pr år. Dette er en leiepris under normal markedsleie. Eiendomssjefen er av den oppfatning at det er uaktuelt å subsidiere leien ytterligere da KE allerede har påtatt seg kostnaden ved å reparere ventilasjonsanlegget. På grunn av denne situasjonen er likviditeten til Aladdin meget dårlig, ettersom de ikke har opparbeidet egenkapital, og de har bedt KE om utsettelse på betaling av husleie. Før sommeren er det også vurdert å be om betalingsutsettelse fra strømleverandøren LOS.

Oversikt over Aladdin Drift SA resultat-årsregnskap 2013, 2014, 2015, 2016, 2017:

Poster	2013	2014	2015	2016	2017	Budsjett
						2019
Søknad for tilskudd til Aladdin						200 000
Driftsinntekter, Leieinntekter	609 639	682 041	705 787	733 650	820 759	983 000
Finansinntekter		1 102	582	259	146	
Sum Inntekter	609 639	683 143	706 369	733 909	820 905	1 183 000
Leie kontorer	300 000	383 734	408 569	400 380	414 576	405 000
kommunale avgifter	15 022			17 465	14 310	
Lys og varme	139 489	77 193	107 676	114 454	150 325	378 000
Renhold	28 554	14 179	33 750	30 780	41 400	57 000
Andre kostnader lokaler	43 737	34 992	25 096	17 173	28 375	45 500
Driftsmaterialer	72 930	32 204	47 782	30 299	18 084	30 500
IT utstyr og programmer	9 863	11 988				
Vedlikehold		24 075	13 209	18 844	53 141	20 000
Andre fremmedtjenester		70 000	70 000	101 120	100 000	100 000
Reklamekostnader		34 837				12 000
Bank og kortgabyrer	44	-178	287	256	302	
Finanskostnader		120		259	393	
Tap av krav				3 000		
- adm stilling dersom økonomi			0			135 000
Sum Utgifter	609 639	683 143	706 369	734 030	820 905	1 183 000
Resultat	0	0	0	-121	0	0

Kulturdirektørens vurdering

Kulturdirektøren har hatt jevnlig dialog med Aladdin gjennom vinteren og bedt om månedlige rapporter på strømutfgiftene. Situasjonen ble tatt opp med Rådmannen i forbindelse med regnskapsrapporten for 1. tertial. Her ble det ikke funnet rom for å legge inn et eget driftstilskudd til Aladdin i 2018-budsjettet.

Kulturdirektøren ser på Aladdin kulturhus som et vellykket prosjekt, og bidro aktivt til at prøveperioden på fem år ble videreført i en 10-årsavtale som gir leietakerne den nødvendige forutsigbarheten for å utvikle huset videre. Forutsetningen i 2012 var at aktørene på huset selv skulle stå for driften uten økonomisk tilskudd fra kommunen, og man har i den første femårsperioden lagt seg på et prisnivå internt hvor inntektene akkurat dekker utgiftene. Med den plutselige og betydelige økningen i strømutfittene er det ikke overraskende at det nå anmodes om kommunalt driftstilskudd fra og med 2018. Flere andre aktører i byen som drifter kommunale bygg til kulturaktiviteter mottar økonomisk tilskudd over kulturbudsjettet.

Samtidig er det signalisert at aktiviteten på huset er økende med et fungerende ventilasjonsanlegg, og det burde da, etter kulturdirektørens oppfatning, vært mulig å planlegge driften for 2019 slik at økte inntekter kunne dekke deler av de økte strømutfittene. Det løser imidlertid ikke den prekære situasjonen for 2018, og kulturdirektøren vil synliggjøre behovet for et kommunalt driftstilskudd overfor Rådmannen også ved utarbeidelsen av regnskapsrapport for 2. tertial, samt ved rulleringen av handlingsprogrammet. Et tilskudd i denne størrelsesorden fra sektorens vedtatte rammer og ordninger for 2018 vil i for stor grad gå på bekostning av andre kulturaktører og tiltak.

Forslag til vedtak

[Kulturstyret tar redegjørelsen til orientering.](#)

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Rune Rokseth
rådgiver

Vedlegg: ingen

Punkt 67/18: Nye tilskuddsordninger i kultursektoren

Bilag

Retningslinjer for tilskudd til aktivitetshus og private grendehus

Retningslinjer for tilskudd til kompetansesentre og nettverksorganisasjoner

Retningslinjer for tilskudd til private idrettsanlegg

Dato 10. august 2018
Saksnr.: 201809638-1
Saksbehandler Jørgen Skauge

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
29.08.2018

Nye tilskuddsordninger i kultursektoren

Sammendrag

Formannskapet fattet 22. august 2018 (sak 72/18) vedtak om kriterium for årlig driftstilskudd fra kommunen, blant annet:

- Øvrige tilskudd fra kommunen skal tildeles gjennom formålsbaserte tilskuddsordninger, eller ved ekstraordinær behandling av enkeltsøknader.
- Nye tilskuddsordninger opprettes som foreslått i Rådmannens saksframlegg. De respektive hovedutvalg vedtar retningslinjer for ordningene i august/september.

Som oppfølging av vedtaket foreslås det å opprette to nye tilskuddsordninger og gjøre endringer i én eksisterende ordning i kultursektoren. Retningslinjene til «Tilskudd til private grendehus» endres og det opprettes nye ordninger for «Tilskudd til private idrettsanlegg» og «Tilskudd til nettverksorganisasjoner og kompetansesentre».

Ved å opprette flere tilskuddsordninger vil kommunen sørge for mer åpenhet rundt tildelingene, kortere saksbehandlingstid og bedre likebehandling av organisasjonene i Kristiansand. Innenfor de økonomiske rammene som bystyret fastsetter for den enkelte ordning, får hovedutvalgene muligheten til å ha en årlig prioritering av kommunens støtte til aktørene i byen på ulike områder.

Grunnet omlegging av ordningene vil de i år bli lyst ut minimum seks uker før søknadsfrist, via kommunens nettsider og annonse i media. I fremtiden vil utlysning følge retningslinjene og bli lyst ut minimum fire uker før søknadsfrist.

Forslag til vedtak

[Kulturstyret godkjenner retningslinjene for «Tilskudd til aktivitetshus og private grendehus», «Tilskudd til private idrettsanlegg» og «Tilskudd til nettverksorganisasjoner og kompetansesentre».](#)

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Jørgen Skauge
rådgiver

Vedlegg:

Retningslinjer for «Tilskudd til aktivitetshus og private grendehus»

Retningslinjer for «Tilskudd til nettverksorganisasjoner og kompetansesentre»

Retningslinjer for «Tilskudd til private idrettsanlegg»

Bakgrunn for saken

Formannskapet fattet 22. august 2018 (sak 72/18) følgende vedtak om kriterium for årlig driftstilskudd fra kommunen:

1. Kristiansand kommune bruker årlig driftstilskudd når det foreligger en politisk vedtatt partnerskaps- eller samarbeidsavtale om finansiering av eksterne aktører, eller når det er vedtatt at slik avtale skal inngås.
2. Formannskapet godkjenner Rådmannens forslag til 29 mottakere av årlig driftstilskudd som omtalt i saksframlegget.
3. Øvrige tilskudd fra kommunen skal tildeles gjennom formålsbaserte tilskuddsordninger, eller ved ekstraordinær behandling av enkeltsøknader.
4. Nye tilskuddsordninger opprettes som foreslått i Rådmannens saksframlegg. De respektive hovedutvalg vedtar retningslinjer for ordningene i august/september.
5. Prinsippene for årlige driftstilskudd og nye tilskuddsordninger innarbeides i Rådmannens forslag til handlingsprogram for perioden 2019-2022.

Foreliggende sak er en oppfølging av punkt 3 og 4 i vedtaket hvor det foreslås å opprette to nye tilskuddsordninger og gjøre endringer i én eksisterende ordning i kultursektoren. Retningslinjene til «Tilskudd til private grendehus» endres og det opprettes nye ordninger for «Tilskudd til private idrettsanlegg» og «Tilskudd til nettverksorganisasjoner og kompetansesentre».

Tilskudd til aktivitetshus og private grendehus

«Tilskudd til private grendehus» er en eksisterende ordning med ramme på kr 76 000 hvor opp til åtte grendehus har mottatt tilskudd fra kommunen basert på aktivitetsnivå. Tilskuddet har vært en prosentsats av husets samlede kostnader til strøm, kommunale avgifter og forsikring. Prosentsatsen har vært lik for samtlige tilskuddsmottakere.

Tidligere har Tømmerstø grendehus, Myren grafikk, Bentsens hus, Tveit bygdemuseum, Voiebyen autoklubb og Minibyggerne mottatt årlig driftstilskudd fra kommunen. Deres søknader til årlig driftstilskudd vil bli overført til den nye ordningen, som gis benevnelsen «Tilskudd til aktivitetshus og private grendehus».

Søknadsordningen lyses ut slik at det er åpent for eventuelle andre aktivitetshus og private grendehus kommunen tidligere ikke har fanget opp. Ordningen budsjetteres med minimum kr 500 000 (2018-kroner) i 2019.

Tilskudd til private idrettsanlegg

«Tilskudd til private idrettsanlegg» har som formål å gi økonomisk støtte til drift av idrettsanlegg hvor Kristiansand ikke har et tilfredsstillende kommunalt tilbud.

Tidligere har Vision Skatepark, Vågsbygd turnforening, Tveit IL (skibakke), Vågsbygd karateklubb, Oddersjaa – Klappane hoppbakke og Kristiansand roklubb mottatt årlig driftstilskudd fra kommunen. Deres søknader til årlig driftstilskudd vil bli overført til den nye ordningen.

Søknadsordningen lyses ut slik at det er åpent for eventuelle andre private idrettsanlegg kommunen tidligere ikke har fanget opp. Ordningen budsjetteres med minimum kr 750 000 (2018-kroner) i 2019.

Tilskudd til kompetansesentre og nettverksorganisasjoner

«Tilskudd til kompetansesentre og nettverksorganisasjoner» har som formål å styrke og videreutvikle sentrale kompetansesentre og nettverksorganisasjoner i Kristiansand. Ordningen skal stimulere til kompetanse- og bransjeutvikling, samt kunnskapsdeling mellom utøvere, arrangører, institusjoner og kompetansemiljøer.

Tidligere har Sørf, Rosegården Teaterhus, Sound of Happiness kompetansesentre, Kristiansand Cinematek, Norsk Forfattersentrum Sørlandet, AKKS Kristiansand, Sørnorsk Jazzsenter, Sørnorsk filmsenter, Agder Kunstsenter, Scenekunst Sør, Kristent Interkulturelt Arbeid, Forum for tros- og livssynssamfunn og Ungdom sammen for byen mottatt årlig driftstilskudd fra kommunen, og deres søknader overføres til den nye ordningen.

Søknadsordningen lyses ut slik at det er åpent for eventuelle andre kompetansesentre og nettverksorganisasjoner kommunen tidligere ikke har mottatt søknad fra. Ordningen budsjetteres med minimum kr 4 800 000 (2018-kroner) i 2019.

Kulturdirektørens vurdering

Ved å opprette flere tilskuddsordninger vil kommunen sørge for mer åpenhet rundt tildelingene, kortere saksbehandlingstid og bedre likebehandling av organisasjonene i Kristiansand. Innenfor de økonomiske rammene som bystyret fastsetter for den enkelte ordning, får hovedutvalgene muligheten til å ha en årlig prioritering av kommunens støtte til aktørene i byen på ulike områder.

Forslagene til retningslinjer er utarbeidet i nært samarbeid med oppvekstsektoren (én ny tilskuddsordning) og helse- og sosialsektoren (fire nye ordninger) slik at det blir mest mulig enhetlig regelverk og saksbehandling i kommunen. Kultursektorens «Tilskudd til kunst- og kulturformål» og «Tilskudd til festivaler» er ordninger som kulturdirektøren mener fungerer meget godt, og retningslinjene for disse er derfor brukt som mal for de nye ordningene.

Grunnet omlegging av ordningene vil de i år bli lyst ut minimum seks uker før søknadsfrist via kommunens nettsider og annonse i media. I fremtiden vil utlysning følge retningslinjene og bli lyst ut minimum fire uker før søknadsfrist.

Punkt 68/18: Svar på verbalvedtak om disponering av idrettsanlegg

Dato 20. august 2018
Saksnr.: 201700063-34
Saksbehandler Terje Abrahamsen

Saksgang
Kulturstyret
Formannskapet

Møtedato
29.08.2018
05.09.2018

Svar på verbalvedtak om disponering av idrettsanlegg

Sammendrag

I budsjettbehandlingen 13.12.2017 fattet bystyret følgende verbalvedtak:

«Bystyret ber Rådmannen legge til rette for at kommunens idrettsanlegg i større grad enn i dag kan disponeres også av aktører som ikke er en del av Norges Idrettsforbund (NIF)»

Rådmannen vil svare på dette vedtaket ved å redegjøre for dagens praksis knyttet til disponeringen av kommunens egne idrettsanlegg, samt hvilke sentrale føringer og regler som gjelder for bruken av spillemiddelfinansierte idrettsanlegg. I denne sammenhengen er det forholdsvis stor forskjell på *utendørsanlegg/baner* og *idrettshaller*, så disse anleggstypene omtales hver for seg. Anleggsbruken til medlemmer av Norges idrettsforbund (idrettslagene) omtales i saken som *organisert idrettsaktivitet*. Når det gjelder andre aktørers bruk av anleggene er det naturlig å skille mellom *uorganisert fysisk aktivitet* og *ikke-idrettslig aktivitet*.

Kommunens idrettsanlegg er delfinansiert av den statlige spillemiddelordningen, og Kulturdepartementet gir hvert år ut «Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet». Statens overordnede mål blir her sammenfattet i visjonen om «idrett og fysisk aktivitet for alle». Dette innebærer at staten gjennom sin virkemiddelbruk skal legge til rette for at alle som ønsker det, skal ha mulighet til å delta i idrett eller drive egenorganisert fysisk aktivitet.

Saksutredningen viser at de kommunale idrettsanleggene leies ut og benyttes til svært mye forskjellig, spesielt hallene. Inntektene er viktige for idrettsetaten, og er en absolutt nødvendighet for å nå det årlige inntektskravet i etatens budsjett (for 2018: 28 millioner kroner). Derfor blir også alle henvendelser og søknader om leie av anleggene positivt mottatt og grundig behandlet. Er det eksempelvis ikke ledig i omsøkt helg eller anlegg, forsøker man å tilby alternativ helg og anlegg.

Innenfor de målsettinger og føringer som følger den statlige spillemiddelordningen er det Rådmannens oppfatning at Kristiansand kommune legger godt til rette for at anleggene kan benyttes til både idrettslige og ikke-idrettslige aktiviteter av aktører som ikke er medlem av Idrettsforbundet.

Selv om det er mange fotballbaner og idrettshaller i Kristiansand (best anleggsdekning per innbygger av storbyene), er kapasiteten for liten til å dekke etterspørselen. En vesentlig endring av dagens policy i retning av økt prioritering av ikke-idrettslig bruk vil derfor måtte

skje på bekostning av undervisning og organisert idrettslig aktivitet. Rådmannen mener dagens praksis i kommunen er fleksibel nok til å ivareta bystyrets intensjon med verbalvedtaket fra budsjettbehandlingen.

Forslag til vedtak

[Formannskapet tar redegjørelsen til orientering.](#)

Ragnar Evensen
rådmann

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Vedlegg: ingen

Bakgrunn for saken

I budsjettbehandlingen 13.12.2017 fattet bystyret følgende verbalvedtak:

«Bystyret ber Rådmannen legge til rette for at kommunens idrettsanlegg i større grad enn i dag kan disponeres også av aktører som ikke er en del av Norges Idrettsforbund (NIF)»

Rådmannen vil svare på dette vedtaket ved å redegjøre for dagens praksis knyttet til disponeringen av kommunens egne idrettsanlegg, samt hvilke sentrale føringer og regler som gjelder for bruken av spillemiddelfinansierte idrettsanlegg. I denne sammenhengen er det forholdsvis stor forskjell på *utendørsanlegg/baner* og *idrettshaller*, så disse anleggstypene omtales hver for seg. Anleggsbruken til medlemmer av Norges idrettsforbund (idrettslagene) omtales i saken som *organisert idrettsaktivitet*. Når det gjelder andre aktørers bruk av anleggene er det naturlig å skille mellom *uorganisert fysisk aktivitet* og *ikke-idrettslig aktivitet*.

Sentrale føringer og regler – *idrett og fysisk aktivitet for alle*

Kommunens idrettsanlegg er delfinansiert av den statlige spillemiddelordningen, og Kulturdepartementet gir hvert år ut «Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet». Statens overordnede mål blir her sammenfattet i visjonen om «idrett og fysisk aktivitet for alle». Dette innebærer at staten gjennom sin virkemiddelbruk skal legge til rette for at alle som ønsker det, skal ha mulighet til å delta i idrett eller drive egenorganisert fysisk aktivitet.

Formålet med departementets bestemmelser er «å sikre at spillemidlene kommer idrettsanlegg og dermed **idrettslige formål til gode**». (s. 10). I kapittel 2.3 stilles det krav til driften av og disposisjon over anlegget: «Anleggseier plikter å holde anlegget åpent for **allmenn idrettslig virksomhet i 30 år fra ferdigstilling av anlegget**. Kravet er gjeldende både ved nybygg og rehabilitering (...) Anleggseier oppfordres til å tilrettelegge særlig for barn og ungdoms bruk av anlegget.» (s. 24).

Bestemmelsen punkt 2.3.4 stiller krav til driften av spillemiddelfinansierte idrettsanlegg (s. 26/27):

*Det er et grunnleggende prinsipp at spillemidler ikke skal omdannes til fortjeneste for private, fortjenestebaserte aktører. Dette innebærer at private, fortjenestebaserte aktører ikke kan motta spillemidler eller eie spillemiddelfinansierte idrettsanlegg, jf. pkt. 2.2.1. Formålet med prinsippet er å sikre at fortjeneste fra å eie og bruke et spillemiddelfinansiert idrettsanlegg kommer anlegget til gode. For anleggseier legger prinsippet begrensninger på adgangen til å bruke anlegget eller den delen av anlegget som har mottatt spillemidler: **Anleggseier har ikke adgang til å inngå bruksavtaler med private, fortjenestebaserte aktører.***

Fra denne hovedregel gjelder følgende unntak:

- *Anleggseier kan fritt disponere over de deler av et idrettsanlegg som ikke har mottatt spillemidler.*
- *Anlegget kan leies/lånes ut for en kortere periode eller for avvikling av enkeltarrangementer av kortere varighet.*
- *Anlegget kan leies/lånes ut til private aktører som ikke er fortjenestebaserte. Anlegget kan leies/lånes ut til private, fortjenestebaserte barnehager, dvs. at disse barnehagene kan gis tilgang til å benytte anleggets aktivitetsområder. **Det er et vilkår at barnehagene kun får benytte anlegget til tider når det ikke kommer i konflikt med idrettens og den egenorganiserte aktivitetens behov for tilgang til anlegget.***

- *Anlegget kan leies/lånes ut til private, fortjenestebaserte skoler, (på samme vilkår som for barneghager).*

Utendørsanlegg/fotballbaner

Kristiansand kommune eier, drifter og vedlikeholder 14 fullskala kunstgressbaner (11-er baner). Det inkluderer også banen i Sørlandshallen. I tillegg eier kommunen Sparebanken Sør Arena, men her er det IK Start som har ansvaret for drift og vedlikehold. Kommunen har også ansvaret for 18 mindre baner for spill for aldersgruppen opp til 13 år (7-er baner). Disse banene er cirka ½ størrelse av en 11-er bane. I tillegg til kunstgressbanene er det i Kristiansand 6 stk. 11-er naturgressbaner.

Hovedanlegg for friidrett ligger på Kristiansand stadion. Det er også mindre «delanlegg friidrett», ballbinger og tennisanlegg på enkelte av fotballbanene. På Dønnestad er det også egen bane for baseball.

De aller fleste kommunale idrettsanleggene som forvaltes av idrettsetaten ligger ved, eller i nærheten av skole. Plassering av anleggene har vært en bevisst strategi for å sørge for maksimal utnyttelse gjennom undervisning på dagtid og organisert idrettsaktivitet på ettermiddags/kveldstid, samt i helger. Klubbene får tildelt treningstid på alle anleggene fra skolestart i august til skoleslutt i juni. Tildeling av tid gjelder i hovedsak fra mandag til torsdag mellom kl. 16.00 og 22.00 og på fredager mellom kl. 16.00 og 20.00.

Det er normalt ingen annen aktivitet på banene i skoletida enn undervisning. Riktignok er det en del skoler og idrettsklubber (Randesund IL, Gimletroll og FK Donn/IK Start) som driver «idrettsfritidsordning» i perioden mellom skoleslutt og oppstart organisert trening og som benytter en del av fotballbanene.

Krets- og divisjonskamper legges i hovedsak på hverdagene, i såkalte kampvinduer. Det betyr at kapasitet til trening er redusert i ukedagene. Fotballklubbene er ikke like villige som hallklubbene til å ta helgene i bruk til avvikling av kamper. Kunstgressbanene blir derfor ikke utnyttet maksimalt av den organiserte idretten (klubbene) i helger og skoleferier. Det gir mulighet for egenorganisert aktivitet som det er mye av på mange baner. Sågar er mange egenorganiserte grupper så «organisert» at de har faste treninger i helgene. Idrettsetaten er selvsagt positive til denne aktiviteten, og skrur gjerne flomlyset på i mørketida når vi får beskjed om disse treningene. I tillegg er det noe utleie av baner til fotballturneringer i regi av menigheter, innvandrersamfunn og organisasjoner ol. Selv om den organiserte idretten har prioritet på bruk av anleggene, er det normalt ikke problematisk å finne «ledige» helger for denne type turneringer.

Trening i kommunale idrettsanlegg er gratis for idrettsklubber tilknyttet Norges idrettsforbund. Klubbene må imidlertid betale for arrangementer etter satser vedtatt av bystyret i handlingsprogrammet. All annen aktivitet i anleggene er i prinsippet avgiftsbelagt.

På banene hadde idrettsetaten i 2017 kr 8 525 i leieinntekt fra idrettslig aktivitet i regi av organisasjoner/grupper utenfor Norges idrettsforbund (blant annet Den Vietnamesiske Fotballforening, Hjerteslag Vågsbygd (cup for unge), KRIK Torridal, Randesund misjonskirke, aktivitetsdag).

Utleie til ikke-idrettslig aktivitet ga en inntekt i 2017 på kr 35 400 (sirkus, utleie av badstue)

Idrettshaller

Kommunen har til sammen 17 idrettshaller, hvorav Gimlehallen inneholder tre håndballflater og Aquarama to håndballflater. Idrettsetaten og Kristiansand Eiendom har ansvar for drift og

vedlikehold av disse anleggene, med unntak av Aquarama som har privat drift i et OPS-prosjekt. I tillegg har idrettsetaten drifts- og vedlikeholdsansvaret for Sørlandshallen (hvor eierskapet ligger i et eget aksjeselskap).

I tillegg til idrettshall inneholder Idda Arena på Grim også ishall, curlinghall, kampsportarena (dojo), samt sal for dans-/bevegelse og fekting. Det er idrettsetaten som har hatt drifts- og vedlikeholdsansvaret for alle disse anleggene. Etter 1. januar i år er imidlertid eieransvaret overført til Kristiansand Eiendom slik at en del av drifts- og vedlikeholdsoppgavene i byggene nå er delt mellom to kommunale etater.

De fleste hallene utnyttes maksimalt gjennom skolenes bruk på dagtid og organisert idrettsaktivitet på ettermiddags/kveldstid, samt i helger. Tildelingene av treningstid skjer på samme måte som for fotballbanene.

Treningstid i ishallen på Idda har også vært tildelt i helger. Her er det verdt å merke seg at det siden åpningen i 2011 har vært reservert tid til publikum (noen timer på fredag, lørdag og søndag). I tillegg har vi hatt publikumstid på hverdager i høst-, jul-, vinter- og påskeferier. I curlinghallen er det reservert tid til klubbtreninger og bedriftsidrettens seriespill. I tillegg kan publikum leie baner innenfor oppsatte «utleietimer». Idrettsetaten mottar ikke driftsmidler for dette anlegget, og er derfor avhengig av disse inntektene for å kunne ha anlegget åpent.

Det tildeles sommertrening både på baner og i haller etter søknad. Krets- og divisjonskamper i hallidrettene blir spilt i helgene. I tillegg arrangerer de ulike klubbene en rekke turneringer, fotball-/håndballskoler og cuper gjennom sesongen. Disse legges normalt i helger eller skoleferier.

Aktivitet i idrettshallene i skoletida

Videregående skoler (fylkeskommunen) leier all tid i Gimlehallen, Aquarama og Vågsbygdhallen, samt noen timer i uka i Badmintonhallen. De øvrige idrettshallene disponeres av kommunens egne skoler. Alle hallene utnyttes tilnærmet maksimalt (alle undervisningstimene), med noen unntak.

Det er ingen skoler plassert i direkte tilknytning til idrettsparken på Sukkevann, og de to idrettshallene der, men Strømme, Holte og Haumyrheia skoler disponerer noen timer i hallene. I tillegg er noen timer utleid til den private «Sørlandets maritime skole».

Badmintonhallen er bygd sammen med Odderneshallen, og disse to hallene har derfor noe overkapasitet i forhold til behovet fra skolene i nærheten.

Odderøyhallen er plassert langt fra nærmeste skole og gjør at denne hallen har mye ledig tid i skoletida. Kvadraturen videregående skole leier cirka 10 timer i uka skoleåret 2018-2019.

«Opp av Godstolen» er et trimtilbud for eldre på dagtid som ble startet i et samarbeid mellom folkehelsekoordinator i kommunen, Midt-Agder Friluftsråd, Bedriftsidrettskretsen og idrettsetaten i 2004. Denne senioraktiviteten er lagt til skolenes midttimer, da er hallene ledige for alternative aktiviteter, og deltakerne er i en alder da de ikke er yrkesaktive lengre. Tilbudet gis i dag i Badmintonhallen (mandag og fredag) og Sukkevannshallen (tirsdag og torsdag).

Randesund idrettslag har overtatt alt ansvaret for gjennomføringen i Sukkevann, mens Gimletroll har gjort det samme i Badmintonhallen. Deltakerne betaler en beskjeden semesteravgift som i hovedsak dekker instruktørutgiftene. Hallene stilles gratis til disposisjon for prosjektet. Aktivitetene avsluttes alltid med felles lunch som seniorenne organiserer selv.

Leieinntekter

Trening i kommunale idrettshaller er gratis for idrettsklubber tilknyttet Norges ildrettsforbund. Unntaket er de tre volleyballhallene som ikke er en del av idrettsetatens portefølje (se

nedenfor). Klubbene må imidlertid betale for *arrangementer* etter satser vedtatt av bystyret. All annen aktivitet i anleggene er i prinsippet avgiftsbelagt.

I idrettshallene (ikke Sørlandshallen) hadde idrettsetaten 2017 kr 290 380 i leieinntekter fra idrettslig aktivitet som ikke er tilknyttet Norges Idrettsforbund (KRIK, Vietnamesisk ungdoms- og fotballforening, diverse aktivitets-arrangementer i regi av menigheter, dansekurs, hjertetrimmen, fitness, samt diverse private arrangementer).

Fra ikke-idrettslig aktivitet var inntektene kr 623 000 (utdannings- og yrkesvalgsmesse, hundeutstillinger, mikrobryggermesse, bryllup, konserter, EID, landsmøter, ASKO messe, Palmesus, Stand Up). I tillegg har idrettsetaten hatt inntekter fra 17. mai arrangementer i enkelte haller, til sammen kr 17 000.

Sørlandshallen er plassert i et heleid aksjeselskap. Idrettsetaten har ansvaret for forvaltning, drift og vedlikehold og leier anlegget for cirka 1 million kroner per år. Anlegget blir benyttet til fotballtrening, kamper og turneringer fra og med 1. november til og med 31. mars. Inntektene i denne perioden 2017/18 var kr 1 581 000 for fotballtreninger, kamper, cuper, trener- og dommerkurs. Annen idrettslig aktivitet ga inntekter på kr 125 000.

Resten av året er hallen tilgjengelig for utleie, og idrettslig aktivitet utenfor Idrettsforbundet ga i 2017 en leieinntekt på kr 31 900 (Kr.sand Politi Idrettslag – «politicup», Menigheten Samfundet – Cup). Inntektene fra ikke-idrettslig aktivitet var i fjor på kr 1 016 900 (Boligmessa, EuroExpo, Agder Energi, GYRO AS, Avfallskonferanse/utstilling, Vinsmakemesse, Norsk Kennelklubb, hundeutstilling, Hjelpemiddelmesse, Jehovas Vitner, Best Event)

Volleyballhaller

Det er i denne sammenheng verdt å merke seg at skolegymnastikksalene og volleyballhallene på Ve, Holte og Torkelsmyra skoler, disponeres av skolene selv. Mange av disse anleggene leies ut til organisert trening i klubbregi. Klubbene betaler leie til skolene, men får refundert cirka 60 % av leiesummen fra idrettsetaten. Volleyballhaller regnes som idrettsanlegg (er spillemiddelberettiget). Hallflaten er på cirka 400 m², mens en vanlig idrettshall er på cirka 1000 m².

Ve skole har kun faste avtaler med idrettslaget (Tveit IL) på kveldstid. Det har vært sporadisk utlån til musikk-korps, ellers lite utleie til annet enn idrett.

På Holte skole er volleyballhallen i bruk til egenorganisert idrett blant lokalbefolkningen. Barnehagen disponerer den hver onsdag etter at elevene har gått hjem. I tillegg har YRM (Ytre Randesund Misjonskirke) booket seg inn hver søndag. Hallen blir også brukt til utleie til bursdager.

IK Våg leier volleyballhallen på Torkelsmyra skole til barneidrett og trening for flere aldersbestemte lag. Den brukes også av nærmiljøet til en rekke trimaktiviteter (velforeninger, menigheter, vennegjenger mm.), og det er gudstjeneste for Vågsbygd misjonskirke annenhver søndag. I tillegg noe sporadisk utleie til bursdagsselskaper for elever ved skolen.

Rådmannens vurderinger

De kommunale idrettsanleggene leies ut og benyttes altså til svært mye forskjellig, spesielt hallene. Inntektene er viktige for idrettsetaten, og er en absolutt nødvendighet for å nå det årlige inntektskravet i etatens budsjett (for 2018: 28 millioner kroner). Derfor blir også alle henvendelser og søknader om leie av anleggene positivt mottatt og grundig behandlet. Er det eksempelvis ikke ledig i omsøkt helg eller anlegg, forsøker man å tilby alternativ helg og

anlegg. Men gjeldende policy er at den organiserte idrettslige aktiviteten har førsteprioritet. Det er imidlertid eksempler på at organiserte treninger har måttet vike, blant annet for den årlige utdannings- og yrkesvalgsmessa i Gimlehallen, samt viktige (inntektsbringende) arrangementer i Aquarama idrettshall. Klubbene forstår at idrettsetaten må ha inntekter slik at de kan trene gratis i anleggene. Derfor fører dette sjelden eller aldri til problemer eller konflikter.

I budsjettbehandlingen 14.12.2016 fattet bystyret følgende vedtak:

«Bystyret ber samtidig om en utredning for bedre tilrettelegging for uorganisert aktivitet ved eksempelvis åpne dager i gymsaler, idrettshaller, kulturhus ol».

En slik utredning ble utarbeidet og bystyret tok den til orientering i møtet 22.11.2017 (sak 146/17). Her blir det redegjort for konseptet Åpen hall som tidligere er prøvd ut i Kristiansand, men ikke har fått fotfeste her på samme måte som i for eksempel Bergen og Oslo. Felles for forsøkene er at dette er svært populært i starten og at de som deltar i stor grad er de som er aktive fra før. Tilbudene viser til redusert deltakelse over tid og total varighet 1-2 år. Det frivillige initiativet dabber av, det er vanskelig å få med nye brukere og nye frivillige og for de som er initiativtakere, og allerede aktive i en klubb, gjelder generelt følgende; frivilligheten brukes opp i klubbene. Kommunens bidrag i disse forsøkene har vært gratis halleie.

Konklusjon

Innenfor de målsettinger og føringer som følger den statlige spillemiddelordningen er det Rådmannens oppfatning at Kristiansand kommune legger godt til rette for at anleggene kan benyttes til både idrettslige og ikke-idrettslige aktiviteter av aktører som ikke er medlem av Idrettsforbundet. Denne saksutredningen viser at særlig idrettshallene brukes til en lang rekke ulike aktiviteter, og kommunen er også avhengig av inntektene fra slik utleie.

Selv om det er mange fotballbaner og idrettshaller i Kristiansand (best anleggsdekning per innbygger av storbyene), er kapasiteten for liten til å dekke etterspørselen. En vesentlig endring av dagens policy i retning av økt prioritering av ikke-idrettslig bruk vil derfor måtte skje på bekostning av undervisning og organisert idrettslig aktivitet. Rådmannen mener dagens praksis i kommunen er fleksibel nok til å ivareta bystyrets intensjon med verbalvedtaket fra budsjettbehandlingen.